

18. SEPTEMBER 2024

Syn og skøn fra advokatens vinkel

v/Liv Helth Lauersen, partner hos Bruun & Hjejle

- 1 Baggrund og perspektivering
- 2 Udpegning, inhabilitet og upartiskhed
- 3 Baggrund for skønstemaet og input til skønsmændens forberedelse
- 4 Skønsforretningen og perioden efter
- 5 Skønserklæringen
- 6 Muligheden for en "second opinion" (ensidigt indhentet erklæring)
- 7 Mulige udfordringer for en skønsmænd
- 8 Input til os advokater

Baggrund og perspektivering

- Anvendes til at belyse et **faktum**, der forudsætter særlig faglig kundskab
 - Skønsmanden er rettens hjælper ("forlængede arm") – Vejledning "Syn og skøn i praksis"

- Afgørende **bevismiddel**, der ofte tillægges stor bevisværdi af retten, se hertil praksis til højre
 - Anvendes måske anderledes ved domstolssager – ikke sagkyndige dommere til stede

- Flere **større** og **komplekse** sager
 - Højere grad af kompleksitet i syn og skøn
 - Skærper krav og forventninger til skønsmand

- Tidsperspektivet
 - Overholdelse af frister – afgørende for sagens videre forløb

- **TBB2000.518/1**, hvor en entreprenør blev frifundet for krav i anledning af påståede mangler, idet bygherren ikke havde begæret syn og skøn
- **TBB2014.185**, hvor en skønsmands vurdering af markedsleje for bygninger på en flyvestation tillagt afgørende vægt, da der ikke fandtes sammenligningslejemål
- **TBB2019.677**: *"efter skønsmændens besvarelser og udtalelser i denne sag (...) samt bevisførelsen i øvrigt lægger voldgiftsretten til grund, at..."* (en del af MgO-sagerne)

Udpegning

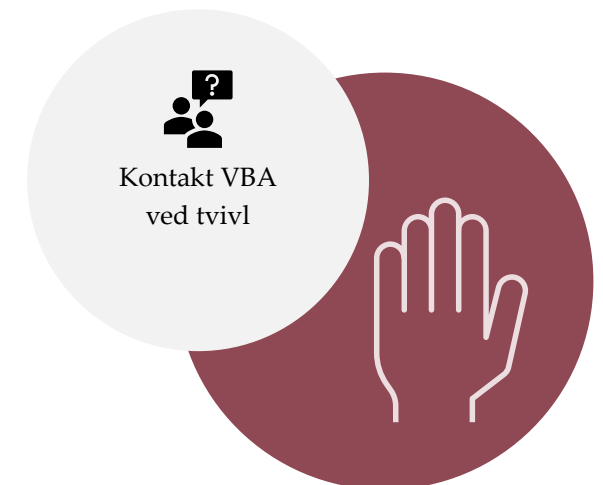
- Advokaten har en forventning om, at skønsmanden har de nødvendige kvalifikationer og tid til rådighed

Inhabilitet

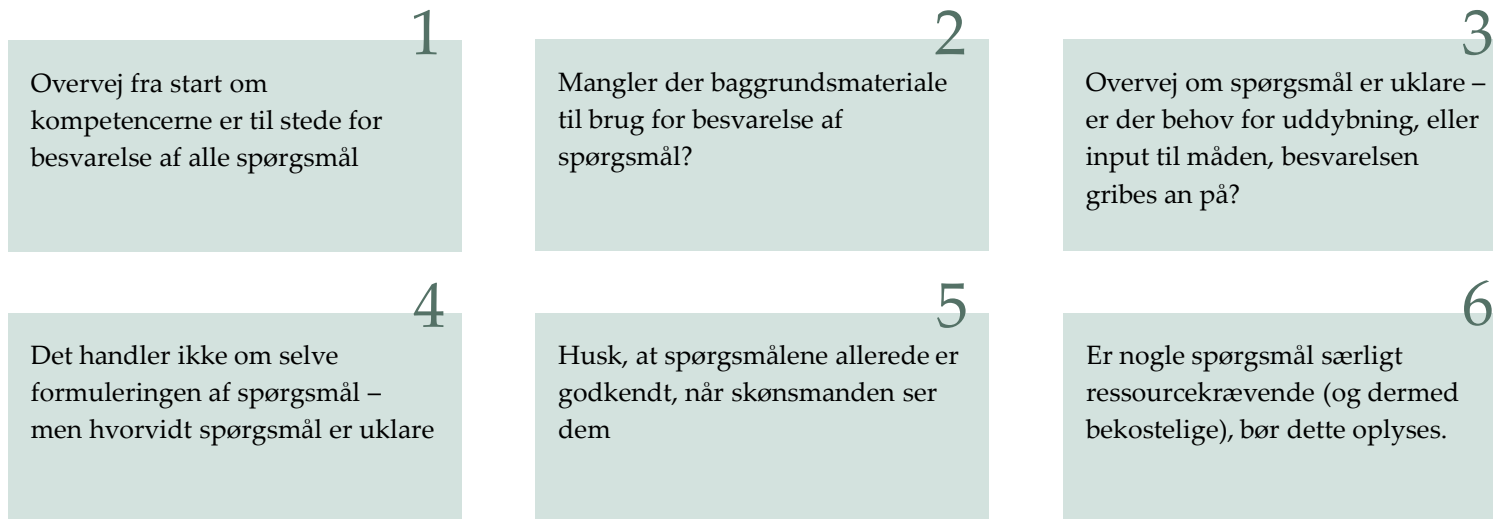
- *"Kravet til skønsmandens habilitet består under hele forløbet"* – Vejledning for syns- og skønsmand VBA 2008
 - UfR 1991.732 VLK, hvor en advokat, der efter at have afgivet erklæringer som skønsmand havde påtaget sig en sag mod en af sagens parter - udpegningen blev på baggrund heraf tilbagekaldt
- Hold øje med eget CV og udvikling i samarbejdsrelationen til parterne
- Oplys om brugen af ressourcepersoner forud for igangsætning – her skal habilitet også tjekkes.

Upartiskhed

- Skønsmanden skal optræde upartisk – dette kan have betydning for:
 - Adgang til materiale
 - Modtagelse af ikke godkendt materiale
 - Krav til begge parter tilstedeværelse ved skønsforretningen og besigtigelser - TBB2010.190 VLK, hvor en ene part som følge af en uenighed forlod skønsforretningen, hvorefter skønsmanden fortsatte denne og afgav erklæring. Da skønskerklæringen var udarbejdet uden uenigheden var blevet forelagt for retten, fandt Landsretten, at skønskerklæringen ikke kunne indgå i sagen, ligesom skønsmanden ikke kunne fortsætte, da han havde bragt sig i et modsætningsforhold til en af parterne
- Dialog med parterne

- *"Skønsmanden skal sikre sig, at det for besvarelsen af de stillede spørgsmål fornødne grundlag er til stede"* – Vejledning for syns- og skøns mænd VBA 2008

- Overvej egne ressourcer
- Overvej tidsmæssige estimater
- Overvej økonomi

- Både skønsmænd og advokater forventes at være velforberedte
 - Overvej et indledende afklarende møde inden den egentlige skønsforretning, hvor afviklingen af skønsforretningen drøftes og evt. manglende materiale efterspørges til brug for skønsmandens videre forberedelse – f.eks. på Teams
- Derudover - bølgerne kan som bekendt gå højt... Og procederende adfærd kan forekomme...
- Skønsmandens **mødeledende-rolle** på skønsforretninger er derfor vigtig

"Selve besigtigelsen foregår under skønsmandens ledelse"

Vejledning for syns- og skønsmænd VBA 2008

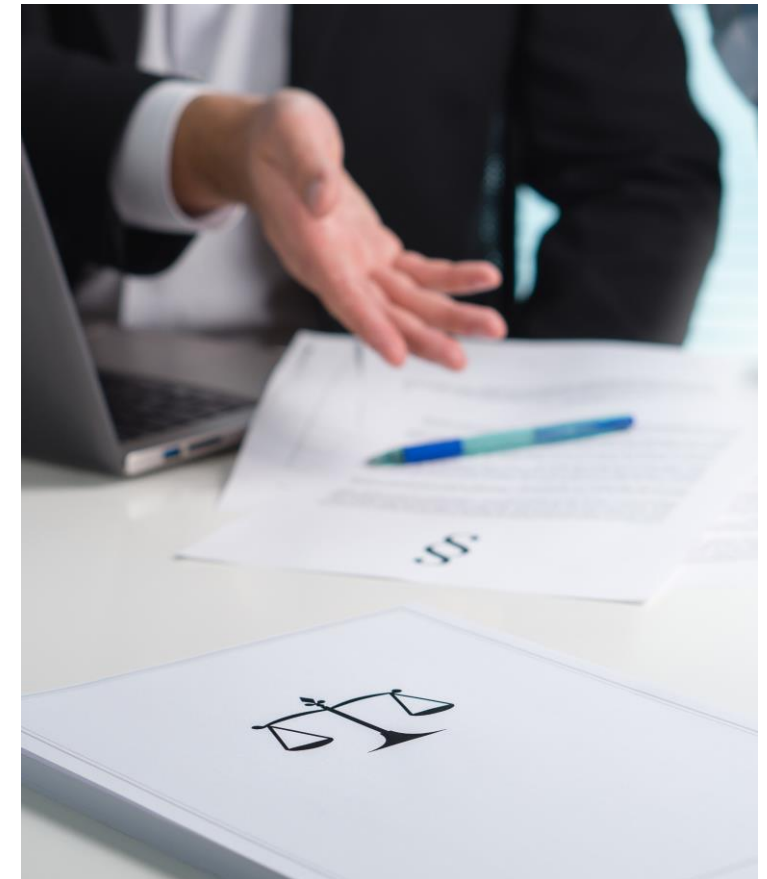
"Skønsmanden skal fra starten lede mødet – han skal dominere det"

Vejledning for syn og skøn i praksis

"Skønsmanden skal bremse (...) udvekslinger af juridiske synspunkter"

Vejledning for syn og skøn i praksis

- I realiteten er denne rollefordeling en fordel for parterne – en slags "retsgaranti" for en saglig proces
- Tag referat og indhent advokaternes bemærkninger
- Send gerne mails til alle advokater samtidig, hvis behov for yderligere informationer, materialer, udfordringer og lignende – vis løbende rettidig omhu

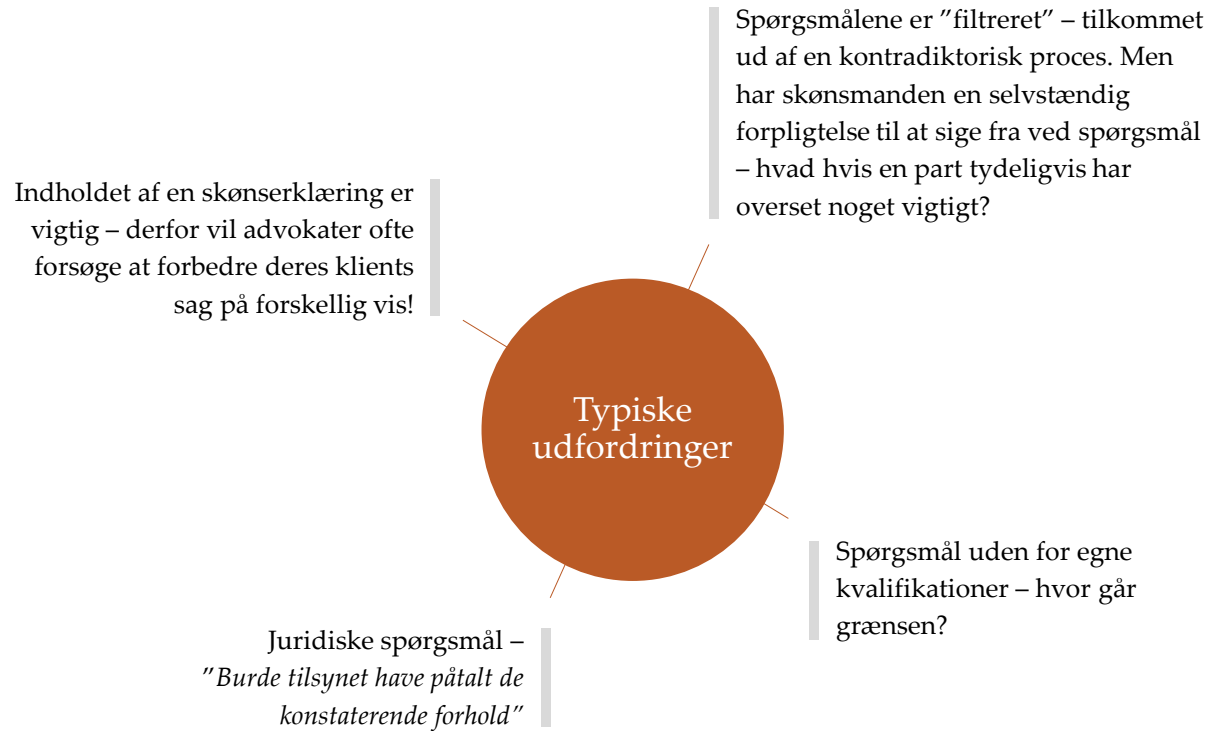

- Skønsmændene skal svare på det, han bliver spurgt om – hverken mere eller mindre!
- Hvad definerer en god skønserklæring ifølge en advokat?
 - Udførlige svar med beskrivelse af, hvad der er lagt vægt på/inddraget af skønsmændene i besvarelsen
 - At skønserklæringen er velstruktureret og til at forstå
 - Anvendelse af erklæringsbilag til en fordel
 - Derudover godt med datering, krydshenvisninger mellem spørgsmål, indholdsfortegnelse mv.
- Hold det inden for eget fag- og kompetenceområde – undlad egne holdninger
- Undlad at indlade sig på besvarelser af åbenbar juridisk karakter
- Hvis svaret er "*spørgsmålet kan ikke besvares*" – begrund dette

- Ny mulighed for en "second opinion" efter afgivelse af skønserklæring
- Retlig ramme i VBA's regler for syn og skøn 2018 § 8, stk. 3:
 - *"Der kan i særlige tilfælde tillades fremlæggelse af en erklæring som anført i stk. 2 [ensidigt indhentet erklæring], der er indhentet efter anmodning om syn og skøn."*
- Hvordan ser skønsmanden på denne mulighed? (Den faglige stolthed)

Håndtering af udfordringer

- Skønsmanden har en række forpligtelser – men det er parterne, der beslutter hvilke spørgsmål, de ønsker at stille
- Kontakt voldgiftsnævnets sekretariat ved tvivl om, hvorvidt spørgsmål kan besvares eller ved andre udfordringer

Input til os advokater?

Perspektiver fra skønsmænd

Hvad kan vi som advokater gøre bedre?

Steder i forløbet, hvor advokater særligt kan medvirke til den gode proces?

BRUUN & HJEJLE

ADVOKATPARTNERSELSKAB

NØRREGADE 21

1165 KØBENHAVN

WWW.BRUUNHJEJLE.DK

+45 33 34 50 00